

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

**Directie Maatschappelijke
Ondersteuning**

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

S.V. Biere
(senior) beleidsmedewerker

T 070 340 79 11
M +31(0)6-15829284
F 070 340 78 34
sv.biere@minvws.nl

Datum 11 juni 2020
Betreft Week tegen Eenzaamheid 2020 en aanbod programma
Eén tegen eenzaamheid

Kenmerk

1700597-206518-DMO

Uw brief

Bijlage(n)

2

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Geachte wethouder,

Met deze brief vraag ik uw aandacht voor eenzaamheid. Tijdens deze coronacrisis zien we hoe de kleiner wordende wereld van ouderen eruit komt te zien als we ons niet blijvend inzetten tegen eenzaamheid. Ik concludeer dat eenzaamheid daardoor, meer dan ooit, stevig op de maatschappelijke agenda is komen te staan en wordt herkend, erkend en aangepakt. Ik wil hierbij gemeenten, organisaties en initiatieven bedanken en mijn complimenten geven voor de enorme bereidheid en flexibiliteit om steun, hulp en aandacht te bieden in deze moeilijke tijden.

Sinds de start van het actieprogramma Eén tegen eenzaamheid, nu 2 jaar geleden, werken het ministerie van VWS en gemeenten samen om lokale coalities te vormen waarbij naast organisaties uit zorg en welzijn ook het bedrijfsleven wordt gestimuleerd om aan te sluiten. De waarde van zulke coalities blijkt in de coronacrisis extra groot: vrijwilligersorganisaties, welzijn, zorg, burgerinitiatieven, betrokken ondernemers en gemeenten weten elkaar makkelijk te vinden en samen te werken. Met vele hartverwarmende, praktische en goed werkende initiatieven tot gevolg.

Ik vind het belangrijk om deze aandacht voor kwetsbare ouderen en risicogroepen vast te houden en een blijvende aanpak tegen eenzaamheid op te zetten, want eenzaamheid blijft ook bestaan na corona en na de crisis. De maatschappij opent langzaam weer, maar niet voor iedereen; zoals dat voor het inperken van het coronavirus geldt, geldt dat ook voor het verminderen van eenzaamheid: dat kunnen we alleen samen.

11^e Week tegen Eenzaamheid

Dit jaar is weer de Week tegen Eenzaamheid (WtE) van 1 t/m 8 oktober. Uit een flitspeiling die ik heb laten doen voor de 10^e WtE is gebleken dat maar liefst 80% van de Nederlandse bevolking een bijdrage wil leveren om eenzaamheid terug te dringen. De bereidheid onder inwoners is groot. Aangejaagd door een publiekscampagne is de WtE een perfecte gelegenheid om momentum te creëren voor lokale publiciteit en zichtbaarheid van uw lokale aanpak en activiteiten die

reeds in uw gemeente plaatsvinden. U kunt de WtE ook gebruiken om iedereen die zich inzet tegen eenzaamheid in uw gemeente te bedanken.

**Directie Maatschappelijke
Ondersteuning**

Op Fentegeneenzaamheid.nl/week-tegen-eenzaamheid vindt u een handreiking met ideeën hoe u de Week tegen Eenzaamheid vorm kunt geven, een terugblik op de activiteiten van vorig jaar en een pakket aan ondersteunende middelen. Bijvoorbeeld een communicatietoolkit en de gratis 'Kom erbij-pakketten' met ondersteunende materialen voor organisatoren van activiteiten. Via de [nieuwsflits](#) houden wij u op de hoogte over hoe we de opening en sluiting van de Week vorm willen geven met u. Ook blijven we graag op de hoogte van uw plannen voor de WtE zodat we dit eventueel in het zonnetje kunnen zetten.

Kenmerk
1700597-206518-DMO

Groei Eén tegen eenzaamheid- lokaal en landelijk

Wethouder William Dogger en onze ambassadeur Marianne van den Anker tijdens de ondertekening van gemeente Zwolle: 'In Zwolle vinden we het belangrijk dat iedereen vitaal en waardig ouder kan worden. Samen met tal van partners zetten we de schouders eronder om eenzaamheid aan te pakken.'

Aangesloten gemeenten

Sinds mijn vorige wethoudersbrief aan u (april 2019) is het aantal aangesloten gemeenten van 120 naar 164 gegroeid. Het doet mij deugd om te zien dat steeds meer gemeenten zich samen met dit actieprogramma inzetten tegen eenzaamheid. Echter, mijn intentie is om alle ouderen die zich eenzaam voelen te bereiken. Ik verzoek u daarom, als u nog niet aangesloten bent, om dat nu te doen, ook als u al een voortvarende aanpak van eenzaamheid hebt. Voor [aanmelding](#) en/of een verkennend gesprek kunt u een e-mail sturen naar lokaleaanpakeenzaamheid@minvws.nl of telefonisch contact opnemen met mw. Biere 06-15829284 / dhr. Hagens 06-21101944.

Welke voordelen biedt het actieprogramma voor u als gemeente?

Aansluiten bij het programma heeft voordelen. Ik realiseer mij dat het ontdekken en aanpakken van eenzaamheid geen eenvoudige zaak is. Er bestaat geen panklaar recept voor. Er zijn al wél veel goede aanpakken beschikbaar, die zijn in onze [toolkit](#) te vinden. Zoals het Signaalpunt tegen Eenzaamheid en huisbezoeken voor 75+'ers. Het programma kan uw lokale aanpak op maat ondersteunen. Eén van de vijftien adviseurs staat gratis tot uw beschikking om uw aanpak tegen eenzaamheid te versterken, de toolkit wordt in 2020 verder uitgebreid met een handreiking over het betrekken van ondernemers bij uw lokale coalitie, de factsheet Welzijn op Recept (in juni) en met onder andere aandachtspunten voor deskundigheidsbevordering en een handreiking voor monitoring en evaluatie. De Wetenschappelijke Adviescommissie, bestaande uit experts op het gebied van eenzaamheid, kan u voeden met de nieuwste inzichten. En momenteel bereidt ZonMw een subsidie-oproep voor die rond de zomer wordt opengesteld. Benut u vooral deze middelen, ze zijn bedoeld om uw lokale aanpak een impuls te geven. Eenzaamheid echt verminderen gebeurt lokaal, in de wijk, in de straat, bij de deur en achter de voordeur.

Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Nationale Coalitie

Inmiddels zijn 121 landelijke partijen in de Nationale Coalitie tegen Eenzaamheid verenigd. Deze partijen hebben een intentieverklaring getekend dat zij zich in willen zetten voor eenzaamheid, met hun lokale vestigingen. Dit biedt mogelijkheden voor u als wethouder om een samenwerking mee aan te gaan. Met een eenmalige actie, maar bij voorkeur in een structurele samenwerking.

Kenmerk

1700597-206518-DMO

Organisaties die zich bij de [Nationale Coalitie](#) hebben aangesloten zijn bijvoorbeeld Achmea, Koninklijke Biljart Bond Nederland, Beter Horen, Jumbo, Spar, Rabobank, PostNL, Douwe Egberts, Vier het leven, Thuisgekookt en nog vele anderen.

Aanpak eenzaamheid monitoren en evalueren

GGD-meting eenzaamheid 2020

Dit najaar volgt er een nieuwe meting van de Gezondheidsmonitor Volwassen en Ouderen (GGD/RIVM/CBS). De Gezondheidsmonitor geeft inzicht in eenzaamheidscijfers, tot op buurt- en wijkniveau. Via de link <https://www.eentegeneenzaamheid.nl/-toolkit/risicogebieden-in-kaart/> kunt u de cijfers¹ inzien voor uw gemeente. De meting vindt elke vier jaar plaats. In juni 2021 zijn de nieuwe cijfers van eenzaamheid beschikbaar. U kunt daarmee een vergelijking maken tussen de meetmomenten van 2012, 2016 en 2020. Dit biedt u op lokaal niveau een kwantitatief beeld van de ontwikkelingen en resultaat van inspanningen. Ook geeft dit richting de gemeentelijke verkiezingen van maart 2022 een kader om eenzaamheid ook in de volgende collegeperiode weer op de agenda te zetten.

Geleerde lessen van de aanpak eenzaamheid en jaarlijkse benchmark

Eind 2019 zijn er in opdracht van het actieprogramma twee onderzoeken uitgevoerd naar de lokale aanpak van eenzaamheid. Het eerste onderzoek, *Geleerde lessen bij de aanpak eenzaamheid (bijlage 1)*, is uitgevoerd onder zestien gemeenten die in 2018 een decentralisatie uitkering voor versnelling van de aanpak eenzaamheid ontvingen. Het onderzoek biedt interessante inzichten op het gebied van gemeentelijk beleid, coalitievorming en de rol van de gemeente in de aanpak tegen eenzaamheid. Daarnaast geven de zestien gemeenten ook tips bij knelpunten die zij tegen zijn gekomen.

Het tweede onderzoek betreft een *landelijke benchmark (bijlage 2)* die is uitgevoerd onder alle bij het actieprogramma aangesloten gemeenten. De benchmark is een middel voor alle aangesloten gemeenten om te volgen hoe ver zij staan op de implementatie van de aanpak één tegen eenzaamheid. In december 2019 is een eerste meting gedaan. Honderd gemeenten hebben de

¹ Het kan voorkomen dat de gemeentecijfers over eenzaamheid afwijken van cijfers op basis van de Gezondheidsmonitor 2016, die elders worden gepresenteerd. Dit omdat ze volgens een andere methode berekend zijn, zodat ze als referentiecijfer kunnen fungeren voor de achterliggende wijk- en buurtcijfers.

benchmark toen ingevuld. Iedere gemeente kan deze benchmark invullen en gebruiken om hun raad te informeren.

**Directie Maatschappelijke
Ondersteuning**

Eind 2020 wordt de benchmark opnieuw uitgezet. Op geaggregeerd niveau valt op dat veel gemeenten al wel iets van een lokale coalitie/netwerk hebben, maar dat het bedrijfsleven nog maar weinig betrokken is. Hier hebben we de adviseurs die gemeenten ondersteunen nu extra tools en kennis over meegegeven.

Kenmerk
1700597-206518-DMO

Tot slot

Waar voor corona straks een vaccin is, is er voor eenzaamheid helaas geen panacee. Hier zullen we als bestuurder ons blijvend voor in moeten zetten om ook de samenleving en alle organisaties aan te sporen. Het aanpakken van eenzaamheid geeft veel kansen, ook voor andere uitdagingen zoals armoede, sociale cohesie, participatie.

We nodigen u daarom uit voor de **webinar 'Duurzame aanpak eenzaamheid' op woensdag 8 juli van 16.00 – 17.00 uur** om hier verder over te spreken en inspireren. Zou u dit tijdstip alvast in de agenda willen reserveren? U kunt zich aanmelden voor de webinar via de link <https://vng.webinargeek.com/duurzame-aanpak-eeenzaamheid>.

Ik wens u veel gezondheid en sterkte toe in de komende periode. En succes en inspiratie met de voorbereidingen van uw activiteiten in de Week tegen Eenzaamheid.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Hugo de Jonge